

فصلنامه علمی رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی

License Number: ۸۵۶۲۵ Article Cod: Y۲N۳A۵۵۴ ISSN-P: ۲۶۷۶-۶۴۴۲

ابعاد روان پریشی و آثار منفی فقر در جامعه اسلامی

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۲/۱۵، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۶/۱۲)

فاطمه منشی زاده

چکیده

دین اسلام فقر و تنگدستی را جزو یکی از مصیبت های بزرگ و از جمله بلای جامعه بشری که تا سرحد نابودی آن تاثیر دارد، معرفی نموده است و ریشه کنی آن از اجتماع را اصلی ترین هدف و وجهه همت خود قرار داده است. غنی الذات تنها خداوند است و گاه فقر به نداشتن مال مراد باشد که برخی احادیث در ذم و نکوهش آن آمده و برخی احادیث در مدح و ستایش آن. آری اگر فقر با صفاتی چون رضا و قناعت توأم باشد فقیر به فقر و ناداری خود راضی باشد و براین باور است که خدای مهربان این وضع را برای او پسندیده است. ولی اگر فقر بر فردی خام و بی مایه از معرفت به خدا درآید باری گران و آزمایشی بس خطرناک است که وی را به عیوبی چون ضعف نفس و حسد و غیبت و دروغ و دزدی و خیانت دچار سازد و چه بسا ناتوانی او از کشش این بار گران وی را به کفر کشاند. آیت الله مکارم شیرازی در این باره چنین می نویسد: فقر عبارت است از فقدان یا کسری درآمد به نحوی که شخص مبتلا به این حالت مخارج شرعی و عرفی اش بیش از درآمد او باشد. به عبارت دیگر کسی است که مخارج سال خود و عیالاتش (زن و فرزندان و تحت تکلفش) را ندارد. فقر در لغت نامه دهخدا چنین تعریف شده است: فقر نداشتن مایحتاج است و تفاوت آن با فقد این است که فقد نداشتن چیزی است که بدان نیازی نباشد و آن را فقر نتوان گفت. بنابراین فقرا مردم مسکین و بی چیز را گویند، کسانی که حرفه ای ندارند یا صاحبان حرفه که حرفه آنها زندگیشان را کفایت نکند.

واژگان کلیدی: فقر، روان پریشی، آثار فقر، تنگدستی، فقیر، وسع مالی، بی بضاعت